

УДК: 336.717.71(477)

ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Студ. А.О. Бондаренко, гр. БФ-1-18
 Науковий керівник доц. Ю.В. Махнарилов
 Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою дослідження є узагальнення особливостей розвитку ринку цінних паперів України. Серед завдань наукової роботи – статистичний аналіз динаміки показників ринку цінних паперів, інтерпретація результатів аналізу та прогнозування перспектив розвитку національного ринку.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є фінансові аспекти розвитку ринку цінних паперів України. Предметом дослідження визначено особливості розвитку національного ринку цінних паперів.

Методи та засоби дослідження. Контент-аналіз результатів теоретичних досліджень фондового ринку України; статистичні методи обробки кількісних даних; теоретичне узагальнення отриманих статистичних результатів.

Практичне значення отриманих результатів Результати наукового дослідження особливостей розвитку національного ринку цінних паперів використовується під час вивчення фінансових ринків України.

Результати дослідження. Фахівці у галузі фондового ринку України [1; 2] вважають, що ринок перебуває сьогодні у стані, який забезпечує його перехід зі сфери обслуговування обігу капіталів у самостійний сектор економіки. Одним з основних індикаторів стану економіки будь-якої країни є фондовий ринок, що дуже гостро реагує на політичні, соціальні або економічні зміни в суспільстві та державному управлінні.

Ефективність функціонування фондового ринку залежить, у тому числі, від інфраструктурного забезпечення, яке створює відповідні умови для емісії та обігу цінних паперів.

Проте питання, які розглядалися у цих працях щодо рівня розвитку фондового ринку України, залишаються актуальними для подальших досліджень, тому що ринок цінних паперів перебуває у постійному динамічному русі, який необхідно простежувати, аналізувати і щодо якого слід робити прогнози на майбутнє.

У таблиці 1 наведено дані щодо обсягу емісії окремих видів цінних паперів та їх частки у загальній сумі річного випуску [2].

Таблиця 1 – Структура випусків цінних паперів на національному ринку

Показники	2016, млн. грн.	2017, млн. грн.	2018, млн. грн.	Частка окремого виду ЦП у 2016 р., %	Частка окремого виду ЦП у 2017 р., %	Частка окремого виду ЦП у 2018 р., %
Акції	2 179,96	5 051,74	1 215,95	0,97	2,45	0,47
Облігації підприємств	9 433,74	6 119,89	10 267,00	4,20	2,97	3,94
Державні облігації України	211 257,15	189 554,77	246 474,66	94,12	92,11	94,48
Інвестиційні сертифікати	395,30	48,75	272,01	0,18	0,02	0,10
Деривативи	1 190,40	5 032,05	2 641,15	0,53	2,45	1,01
Всього	224 456,55	205 802,50	260 870,78	100,00	100,00	100,00

З таблиці 1 очевидно, що три останні роки в структурі національного ринку цінних паперів є абсолютною перевага в емісії державних облігацій, що нагадує про широко відому залежність державних органів управління від зовнішніх джерел фінансування своєї діяльності. Якщо ж виключити суми емісій державних облігацій, стає очевидним, що підприємства (фінансові та нефінансові корпорації) фінансували свою діяльність наступним

чином: у 2016 та 2018 роках віддавали перевагу позикам через облігації, а в 2017 р. – залучали кошти практично рівними частинами через випуск акцій, облігацій та деривативів.

С.Денесюк [1] вважає, що:

– створення фондового ринку в Україні відбувалося за умов відсутності чіткої та логічної нормативно-законодавчої бази;

– важливою проблемою, що постає перед Україною, є те, що правове забезпечення та механізми котирування цінних паперів ще досі чітко не визначені, відсутня відповідна інфраструктура, ринок недостатньо прозорий та малоліквідний;

– український фондовий ринок перебуває у безпосередній залежності від світового.

За думкою С. Денесюка [1] для покращення ситуації на фондовому ринку необхідно вжити низку заходів.

1) для виконання зазначеної мети має функціонувати розвинена інфраструктура фондового ринку, має бути запропоновано широкий спектр інструментів та ефективні механізми взаємодії учасників ринку;

2) невід’ємною складовою розвитку фондового ринку має стати його інтеграція у світові фінансові ринки. Водночас розвиток фондового ринку України має бути тісно пов’язаний з розвитком інших сегментів фінансового ринку (банківського, страхового, сектору пенсійного забезпечення тощо);

3) основною функцією, яку має виконувати ринок цінних паперів, є забезпечення грошовим капіталом потреб економіки країни шляхом створення механізму акумулювання, розподілу та перерозподілу фондів коштів від особи, яка володіє вільними інвестиційними ресурсами, до особи, якій необхідні такі ресурси для розвитку.

Рисунок 1 – Інфраструктурне забезпечення ринку цінних паперів в Україні

Висновки. Темпи розвитку фондового ринку, його якісні аспекти, а також розкриття його інвестиційного потенціалу залежать від формування відповідної інфраструктури, серед елементів якої нормативно-правова база, емітенти, інвестори, фондові біржі та ін. Ефективність функціонування національного ринку цінних паперів може бути забезпечена в разі динамічного розвитку інфраструктури окремих елементів та їх повноцінної та безперешкодної взаємодії.

Ключові слова. Цінні папери; фондовий ринок; інфраструктура національного ринку цінних паперів

ЛІТЕРАТУРА

1. Денесюк С. Фондовий ринок України: сучасний стан, недоліки та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / С. Денесюк. — Режим доступу : <http://libfor.com/index.php?newsid=3239>

2. Інформаційна довідка щодо розвитку фондового ринку України [Текст] / Сайт Національної комісії цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.nssmc.gov.ua>.